

KOMENDANT GŁÓWNY
STRAŻY GRANICZNEJ

KG-NK-669./III/16

Warszawa, dnia 2 lipca 2016 r.

Sygn. kontr. 22/UK/U/IKiAW/III/16

Egz. nr 2

KOMENDANT
NADWIŚLAŃSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ

Pan gen. bryg. SG Jarosław FRĄCZYK

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat *Realizacja zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej*, zrealizowanej w trybie zwykłym w Nadwiślańskim Oddziale Straży Granicznej im. Powstania Warszawskiego¹, 02-148 Warszawa ul. 17 Stycznia 23, ujętej w Planie Kontroli Inspektoratu Kontroli i Audytu Wewnętrznego Komendanta Głównego Straży Granicznej² na 2016 r.

Kontrolę na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) przeprowadził w dniach od 30.05.2016 r. do 20.06.2016 r. zespół kontrolny w składzie:

kierownik zespołu:

- ppłk SG Izabela Sieńkowska-Pasiowiec – naczelnik Wydziału II Kontroli Gospodarczo-Finansowej Inspektoratu Kontroli i Audytu Wewnętrznego Komendanta Głównego Straży Granicznej³, upoważnienie nr 22/1/UK/U/IKiAW/II/16 z dnia 25 maja 2016 r.,

członek zespołu:

- Pan Ryszard Boguszewski – starszy specjalista w Wydziale II Kontroli Gospodarczo-Finansowej Inspektoratu Kontroli i Audytu Wewnętrznego Komendanta Głównego Straży Granicznej⁴, upoważnienie nr 22/2/UK/U/IKiAW/II/16 z dnia 25 maja 2016 r.

Czynności kontrolne w jednostce kontrolowanej przeprowadzono w dniach od 30.05.2015 r. do 10.06.2016 r.

¹ Zwany dalej NwOSG.

² Z dniem 1 lipca 2016 r. zmianie uległa nazwa komórki organizacyjnej KGSG z Inspektorat Kontroli i Audytu Wewnętrznego Komendanta Głównego Straży Granicznej na Biuro Kontroli Komendy Głównej Straży Granicznej (Zarządzenie nr 54 KG SG z dnia 20.06.2016 r.).

³ Patrz przypis nr 2.

⁴ Patrz przypis nr 2.

Funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił:

- gen. bryg. SG Jarosław Frączyk – Komendant Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli NwOSG, prowadzonej w Komendzie NwOSG, o numerze wg opisu RWD nr 31/2008, str. 22, poz. 9.

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiot kontroli.

Przedmiotem kontroli był sposób realizacji w jednostce kontrolowanej wybranych obowiązków spoczywających na właścicielu lub zarządcy obiektów budowlanych w zakresie ochrony przeciwpożarowej, w kontekście kryterium legalności, celowości i rzetelności.

2. Okres objęty kontrolą

Kontrolą objęto okres od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r.

Przedmiotem kontroli objęto zagadnienia:

- 1) wykonywanie obowiązków służby ochrony przeciwpożarowej⁵ w zakresie przeprowadzania szkoleń nowo przyjętych funkcjonariuszy i pracowników oraz kontroli obiektów, w kontekście kryterium legalności i rzetelności;
- 2) podejmowanie działań w zakresie dostosowania obiektów do wymogów ochrony przeciwpożarowej, w kontekście kryterium legalności i celowości;
- 3) magazynowanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w postaci cieczy palnych, w kontekście kryterium legalności;
- 4) opracowanie i aktualizacja instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, w kontekście kryterium legalności i rzetelności.

II. Cel kontroli.

Celem kontroli była ocena sposobu realizacji w jednostce kontrolowanej wybranych obowiązków, spoczywających na właścicielu lub zarządcy obiektów budowlanych, w zakresie ochrony przeciwpożarowej ze szczególnym uwzględnieniem oceny wykonywania tych obowiązków w imieniu właściciela (zarządcy) obiektów przez pracownika wyznaczonego do realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

III. Ocena skontrolowanej działalności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Pozytywnie oceniono realizowanie przez osobę wykonującą zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązków polegających na kontroli obiektów pod

⁵ Na potrzeby niniejszej kontroli użyto pojęcia *służba ochrony przeciwpożarowej* w rozumieniu osoby wykonującej zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej

względem ppoż. oraz dokumentowanie tych czynności, a także przedstawianie informacji w tym zakresie kierownikowi jednostki kontrolowanej.

Jako prawidłowe oceniono postępowanie w zakresie podejmowania przez jednostkę kontrolowaną działań na rzecz dostosowania obiektów do wymogów ochrony przeciwpożarowej uznając je za przejaw należytej staranności w dbaniu zarówno o bezpieczeństwo ludzi jak i stan użytkowanych obiektów. Pozytywnie oceniono zapewnienie sprawności urządzeń zabezpieczających przed emisją par produktów naftowych do powietrza w procesie zasilania zbiorników w stacji paliw, zachowanie minimalnych wymiarów stref zagrożenia wybuchem dla urządzeń stacji paliw oraz wyposażenia stacji paliw w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe.

Nieprawidłowości stwierdzono w zakresie realizacji obowiązku sporządzania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego. Stwierdzono również uchybienia polegające na niezatwierdzeniu niektórych instrukcji przez kierownika jednostki kontrolowanej oraz niezarejestrowaniu w urządzeniach ewidencyjnych. Uchybienia stwierdzono także w zakresie oznakowania stacji paliw znakami ostrzegawczo-informacyjnymi oraz ewidencjonowania przeszkolenia osób nowo przyjętych z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Na ogólną ocenę złożyły się oceny cząstkowe poszczególnych zagadnień poddanych kontroli, sformułowane na podstawie niżej przedstawionych ustaleń.

1. Wykonywanie obowiązków służby ochrony przeciwpożarowej w zakresie przeprowadzania szkoleń nowo przyjętych funkcjonariuszy i pracowników oraz kontroli obiektów, w kontekście kryterium legalności i rzetelności.

W okresie objętym kontrolą, zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej w jednostce kontrolowanej wykonywał specjalista do spraw ochrony przeciwpożarowej, zatrudniony w wymiarze ½ etatu. Stanowisko to – zgodnie z wewnętrznym podziałem zadań i zakresem obowiązków⁶ – umiejscowione było w Wydziale Kontroli i Audytu Wewnętrznego NwOSG, lecz podlegało bezpośrednio Komendantowi NwOSG.

W jednostce kontrolowanej prowadzony był *Rejestr wydanych zaświadczeń ukończenia szkolenia wstępnego z zakresu bezpieczeństwa pożarowego*, rozpoczęty w dniu 21.01.2014 r., zarejestrowany pod numerem RWD Nr 166/17/16. W rejestrze tym ewidencjonowane były osoby (funkcjonariusze i pracownicy), które uczestniczyły w szkoleniu wstępnym z zakresu ppoż. Fakt szkolenia potwierdzano w rejestrze podpisem osoby szkolonej i przeprowadzającej szkolenie. Jak wynikało z informacji otrzymanej z Wydziału Kadr i Szkolenia, w 2015 r. przyjęto do służby i pracy w NwOSG łącznie 116 osób⁷, w tym 94 funkcjonariuszy i 22 pracowników.

⁶ Dowód kontroli nr 1 – szczegółowy zakres obowiązków specjalisty do spraw ppoż. Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego.

⁷ Dowód kontroli nr 2 – zestawienie/lista funkcjonariuszy i pracowników zatrudnionych w 2015 r.

Jednak w rejestrze wykazano zaświadczenia wydane tylko dla 99 osób⁸. Kontrolujący poprzez wgląd do teczek akt osobowych osób ustalili, że osoby, które do NwOSG zostały przeniesione z innych jednostek organizacyjnych SG, nie były kierowane na szkolenie wstępne, dlatego nie zostały uwzględnione w rejestrze. Dla ustalenia przyczyn niekierowania tych osób na szkolenia kontrolujący przyjęli pisemne wyjaśnienie od Naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia NwOSG. Z wyjaśnienia tego wynikało, że wobec funkcjonariuszy SG przenoszonych do NwOSG z innych jednostek organizacyjnych SG nie jest przeprowadzany instruktaż ogólny, a tym samym, przewidziany w ramach tego instruktażu blok tematyczny w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Jak wyjaśnił ww. cyt. „*powyższe wynika z jednolitego charakteru formacji. Przedmiotowe szkolenie przeprowadzane jest w stosunku do nowo przyjętych funkcjonariuszy*”⁹. Kontrolujący uznali to wyjaśnienie za niewystarczające, ponieważ stosowanie opisanej praktyki nie jest zgodne z obowiązującym stanem prawnym w tym zakresie. Szkolenie wstępne z zakresu ochrony przeciwpożarowej przewidziane jest jako jeden z bloków tematycznych w ramach szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązek kierowania na szkolenie wstępne z zakresu bhp (a tym samym ppoż.) wynika z art. 237³ § 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy*¹⁰ oraz postanowień zarządzenia nr 66 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 30 maja 2014 r. *w sprawie szczególnych warunków bezpieczeństwa i higieny służby funkcjonariuszy Straży Granicznej*¹¹, w szczególności z § 7 tego zarządzenia. Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi naczelnik Wydziału Kadr i Szkolenia NwOSG, który jest odpowiedzialny za planowanie, organizowanie i nadzór nad szkoleniem funkcjonariuszy pełniących służbę i pracowników zatrudnionych w NwOSG.

Kontrolujący stwierdzili uchybienia polegające na tym, że w *Rejestrze wydanych zaświadczeń ukończenia szkolenia wstępnego z zakresu bezpieczeństwa pożarowego* nie uwzględniono siedmiu osób, które zostały przeszkolone i posiadały stosowne dokumenty w teczkach akt osobowych, było to sześciu pracowników i jeden funkcjonariusz¹². W tej sprawie wyjaśnienie złożył specjalista ds. ppoż. Z wyjaśnienia wynikało, że przyczyną nieujęcia tych osób w rejestrze było przeoczenie.

Ponadto, stwierdzono uchybienie polegające na tym, że w jednym przypadku karta instruktażu ogólnego przeprowadzonego w zakresie bhp i ppoż. nie została podpisana przez osobę, której udzielono tego instruktażu (szkolenia)¹³. Jednak osoba ta była uwzględniona w *Rejestrze wydanych zaświadczeń*, w którym złożyła swój podpis, wobec tego nie zachodzi obawa, że osoba ta nie została przeszkolona. Dla wyjaśnienia przyczyn stwierdzonego uchybienia, naczelnik Wydziału Kadr i Szkolenia przedstawił kontrolującemu pisemne oświadczenie funkcjonariuszki, której

⁸Dowód kontroli nr 3 – kserokopia części Rejestru wydanych zaświadczeń ukończenia szkolenia wstępnego z zakresu ppoż.

⁹Dowód kontroli nr 21.

¹⁰T.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1502.

¹¹Dz. Urz. KGSG z 30 maja 2014 r. poz. 85.

¹²Dowód kontroli nr 2 – dotyczy poz. 92 z listy funkcjonariuszy i poz. 2, 11, 12, 17, 18 i 22 z listy pracowników.

¹³Dowód kontroli nr 2 - dotyczy poz. 74 z listy funkcjonariuszy.

dotyczył omawiany przypadek. Wyjaśniła ona, że przez roztargnienie nie podpisała karty instruktażu ogólnego¹⁴. Jednocześnie naczelnik Wydziału Kadr i Szkolenia poinformował pisemnie, że ww. uchybienie zostało usunięte, ponieważ funkcjonariuszka uzupełniła brakujący podpis w dniu 7.06.2016 r.¹⁵.

Na podstawie danych wynikających z *Oceny stanu ochrony przeciwpożarowej w NwOSG za 2015 r.*¹⁶ oraz okazanych do kontroli dokumentów dotyczących kontroli obiektów pod względem ochrony przeciwpożarowej ustalono, że w 2015 r. specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej nie przeprowadził czynności kontrolno-rozpoznawczych w obiektach użytkowanych przez NwOSG. Z informacji uzyskanych od ww. pracownika wynikało, że przeprowadził on w tym okresie czynności w obiektach użytkowanych przez Komendę Główną Straży Granicznej tj. w budynku przy Al. Niepodległości 100 oraz w obiekcie Centralnego Węzła Teleinformatycznego. Na dowód powyższego specjalista ds. ppoż. przedstawił kontrolującym protokoły potwierdzające przeprowadzenie czynności w ww. obiektach¹⁷. Protokoły te były zatwierdzone przez zastępcę Komendanta NwOSG i zawierały zalecenia sformułowane w wyniku kontroli. Ponadto, specjalista ds. ppoż. przedstawił Plan czynności kontrolno-rozpoznawczych z zakresu ochrony przeciwpożarowej na lata 2016-2017¹⁸, sporządzony w dniu 11.01.2016 r. i zatwierdzony przez Komendanta NwOSG. Z dokumentu tego wynikało, że w I kwartale 2016 r. zaplanował czynności kontrolno-rozpoznawcze w obiektach nr 1, 2, 3, 4 i 5 w kompleksie nieruchomości przy ul. 17 Stycznia 23 w Warszawie. Kontrolującym przedstawiono protokoły potwierdzające, że czynności te zostały wykonane. Protokoły te stanowiły załączniki do notatki służbowej specjalisty ds. ppoż. z dnia 6.04.2016 r. nr 4425/16 i były zaakceptowane przez Komendanta NwOSG¹⁹. Przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o *ochronie przeciwpożarowej*²⁰ ani przepisy wykonawcze do niej nie precyzują częstotliwości przeprowadzania kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej obiektów. Mając to na względzie nie formułowano uwag co do ilości przeprowadzonych kontroli obiektów. Nie mniej jednak stwierdzić należy, że ustalając ilość i kolejność przeprowadzania kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej obiektów należy kierować się przede wszystkim możliwością wystąpienia zagrożenia dla życia ludzi, a więc brać pod uwagę m.in. klasyfikację obiektów do kategorii zagrożenia pożarowego, przeznaczenie i specyfikę obiektów, poziom spełniania przez obiekt wymogów ochrony przeciwpożarowej. Z informacji uzyskanej od specjalisty ds. ppoż. wynikało, że wykonując przeglądy podręcznego sprzętu gaśniczego w obiektach zwracał on uwagę również na inne elementy zabezpieczenia przed pożarem i w protokołach z tych przeglądów

---

¹⁴ Dowód kontroli nr 22.

¹⁵ Dowód kontroli nr 21.

¹⁶ Dowód kontroli nr 4 – kserokopia Oceny stanu ppoż. w NwOSG za 2015 r.

¹⁷ Dowód kontroli nr 5 – protokoły z czynności kontrolno-rozpoznawczych.

¹⁸ Dowód kontroli nr 6 – Plan czynności kontrolno-rozpoznawczych.

¹⁹ Dowód kontroli nr 7 – notatka służbowa wraz załącznikami.

²⁰ Dz. U. z 2016 r., poz. 191.

formułował uwagi wykraczające poza zakres przeglądu sprzętu. Na dowód tego specjalista ds. ppoż. przedstawił protokoły z przeglądu podręcznego sprzętu gaśniczego²¹ zawierające opis stanu faktycznego oraz uwagi mające na celu utrzymanie tego sprzętu w sprawności technicznej, a także uwagi dotyczące warunków ewakuacji, instalacji hydrantowej lub elementów instalacji elektrycznej. Protokoły te specjalista ds. ppoż. przekazał za pismem przewodnim²² z dnia 18.05.2015 r. naczelnikowi Wydziału Budownictwa i Gospodarowania Nieruchomościami NwOSG, który skierował te dokumenty do podległego sobie personelu w celu realizacji zaleceń wynikających z uwag zawartych w protokołach. Świadczyły o tym dekretacje zawarte na piśmie przewodnim, zawierające polecenia podjęcia działań w celu usunięcia nieprawidłowości (zrealizowania zaleceń)²³.

Specjalista ds. ppoż. przedstawił kontrolującemu dokumenty potwierdzające przeprowadzenie przez niego w 2014 r. przeglądu warunków pracy pod względem ochrony przeciwpożarowej w placówkach SG funkcjonujących w terytorialnym zasięgu działania NwOSG, które zlokalizowane są w obiektach niebędących w trwałym zarządzie Straży Granicznej. Przegląd ten specjalista ds. ppoż. przeprowadził na podstawie harmonogramu zawierającego terminy czynności w poszczególnych placówkach, zatwierdzonego przez Komendanta NwOSG oraz udokumentował protokołem z dnia 2.12.2014 r., również zatwierdzonym przez Komendanta NwOSG²⁴. Jak wynika z przedstawionego protokołu, zakresem czynności objęta została problematyka stanu ochrony przeciwpożarowej oraz przestrzegania przepisów przeciwpożarowych. Sformułowane uwagi zostały przekazane komendantom poszczególnych placówek w celu wystąpienia do administratorów obiektów.

Opisane powyżej działania specjalisty ds. ppoż. w zakresie kontroli obiektów potwierdzają, że wywiązywał się on z powierzonych obowiązków w tym zakresie.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Uwzględniono bowiem okoliczność, że odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości nie spoczywa na osobie wykonującej zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a kontrola przedmiotowego obszaru miała na celu ocenę realizacji zadań przez tę osobę.

2. Podejmowanie działań w zakresie dostosowania obiektów do wymogów ochrony przeciwpożarowej, w kontekście kryterium legalności i celowości.

Na podstawie przedstawionych dokumentów ustalono, że osoba wykonująca zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej (specjalista ds. ppoż.) informowała

---

²¹ Dowód kontroli nr 8 – protokoły z przeglądu podręcznego sprzętu gaśniczego.

²² Dowód kontroli nr 8.

²³ Dowód kontroli nr 8.

²⁴ Dowód kontroli nr 9.

Komendanta NwOSG o zakresie zadań wymaganych do wykonania w obiektach służbowych, w celu dostosowania ich do wymogów ochrony przeciwpożarowej. Obowiązki te specjalista ds. ppoż. realizował poprzez sporządzanie raz w roku oceny stanu ochrony przeciwpożarowej w NwOSG oraz kierowanie do Komendanta NwOSG wystąpień z przeprowadzonych kontroli obiektów, czynności kontrolno-rozpoznawczych lub z wykonania innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej, np. z przeglądu warunków pracy pod względem ochrony przeciwpożarowej w placówkach SG, co zostało opisane w pkt 1 niniejszego dokumentu²⁵. Na podstawie tej dokumentacji uznać należy, że Komendant NwOSG był dostatecznie informowany o zakresie zadań wymaganych do wykonania w obiektach w celu dostosowania ich do wymogów ochrony przeciwpożarowej. Niezależnie od powyższego, specjalista ds. ochrony ppoż. posiadał uprawnienia do samodzielnego występowania do kierowników komórek organizacyjnych Komendy Głównej SG i komendy NwOSG oraz komendantów placówek z zaleceniami usunięcia stwierdzonych zagrożeń i uchybień stwarzających bezpośrednie zagrożenie pożarowe bądź wybuchowe. Wynikało to z pkt. 2 uprawnień ww. pracownika, zawartych w Szczegółowym zakresie obowiązków specjalisty ds. ppoż. Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego²⁶. Korzystając z tych uprawnień specjalista ds. ochrony ppoż. występował pisemnie do Komendantów placówek funkcjonujących w terytorialnym zasięgu działania NwOSG przekazując uwagi w zakresie ochrony ppoż., sformułowane po przeprowadzonym w 2014 r. przeglądzie warunków pracy pod względem ochrony przeciwpożarowej²⁷. Wystąpił również do naczelnika Wydziału Budownictwa i Gospodarowania Nieruchomościami NwOSG przekazując protokoły z przeglądu podręcznego sprzętu gaśniczego oraz analizę stanu ochrony przeciwpożarowej, w celu realizacji zaleceń²⁸.

W 2015 r. NwOSG zlecił przeprowadzenie badań wydajności oraz przeglądu i konserwacji hydrantów wewnętrznych i zewnętrznych firmie FIRE-TECHNIC Radosław Grudziński, ul. Wąwozowa 6/57 02-796 Warszawa dla obiektów:

- 1) Strzeżony Ośrodek dla Cudzoziemców w Lesznowoli, budynek nr 2, 5,
- 2) Ośrodek Konferencyjno-Szkoleniowy w Otwocku,
- 3) Teren koszarowy NwOSG ul. 17 Stycznia 23, hydranty zewnętrzne,
- 4) Budynek nr 1,
- 5) Budynek nr 2,
- 6) Budynek nr 3,
- 7) Budynek nr 4,
- 8) Budynek nr 5,
- 9) Budynek nr 6,

---

²⁵ Dowód kontroli nr 4, 5, 6, 7, 9.

²⁶ Dowód kontroli nr 1.

²⁷ Dowód kontroli nr 9 – dokumenty dot. przeglądu warunków pracy pod względem ochrony przeciwpożarowej w Placówkach NwOSG.

²⁸ Dowód kontroli nr 8.

- 10)Magazyn,
- 11)Budynek nr 17,
- 12)Budynek nr 5, Podchorążych 38 – hydranty wewnętrzne,
- 13)Komenda Główna SG, Al. Niepodległości 100 - hydranty wewnętrzne,
- 14)Areszt ul. Żwirki i Wigury 1c.

Dla każdego z badanych obiektów wystawiony został protokół z badania, z którego wynikało, że badane hydranty przeciwpożarowe na terenie wymienionych obiektów spełniają wymagania w zakresie wydajności oraz ciśnienia hydrodynamicznego. Pomiarów dokonano z ważnym świadectwem wzorcowania nr 1070/13 oraz certyfikatem nr 1181/2015.

Na podstawie przedstawionej do kontroli dokumentacji ustalono, że w NwOSG zakończono zadania remontowe i inwestycyjne obejmujące szerokie spektrum robót w trzech obiektach tj. w budynku nr 2 na terenie komendy NwOSG, w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Lesznowoli oraz Ośrodku Konferencyjno-Szkoleniowym Straży Granicznej w Otwocku. W pierwszym z wymienionych obiektów, na podstawie opracowanego wcześniej *Projektu systemu oddymiania*, wykonano zadanie pn. *Remont ciągów komunikacyjnych i sanitariatów damskich w budynku nr 2 na terenie Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej w Warszawie przy ul. 17 Stycznia 23 wraz z dostosowaniem budynku do ekspertyzy przeciwpożarowej*. W ramach tego zadania, w zakresie ochrony przeciwpożarowej, wykonano okablowanie i zamontowano czujki optyczne dymu, klapę oddymiania wraz z centralą sterowania, wymieniono okna i drzwi, przeniesiono wyłącznik pożarowy na zewnątrz budynku. W ramach przeprowadzonych oględzin prac wykonanych w tym budynku kontrolujący stwierdzili brak oznakowania przeciwpożarowych wyłączników prądu. Specjalista ds. ppoż. poinformował kontrolujących, że zalecenie w tym zakresie sformułował w ramach przeprowadzonych w 2016 r. czynności kontrolno-rozpoznawczych w tym obiekcie, na dowód czego przedstawił protokół z tych czynności²⁹.

W Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Lesznowoli wykonano kompleksowy remont wraz z przebudową budynku ośrodka realizując zadanie inwestycyjne pn. *Rozbudowa i przebudowa budynku nr 1 na terenie Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców Straży Graniczne w Lesznowoli k/Grójca woj. mazowieckie*. W ramach tego zadania dostosowano budynek do przepisów przeciwpożarowych wykonując okablowanie do systemu oddymiania klatek schodowych, centrale oddymiania (2 szt.), czujki optyczne dymu dla dwóch klatek ewakuacyjnych, ręczne przyciski oddymiania na każdej kondygnacji, kłapy oddymiania z siłownikiem, przeciwpożarowy wyłącznik prądu na zewnątrz budynku, w strefach pożarowych zamontowano drzwi pożarowe o klasie odporności ogniowej EI30 oraz wykonano obudowę dróg ewakuacyjnych o klasie odporności ogniowej EI15. Oględzinom

---

²⁹ Dowód kontroli nr 7.

poddano pomieszczenia kotłowni na olej opałowy. Stwierdzono, że olej opałowy przechowywany był w zbiornikach objętych dozorem technicznym, a pomieszczenie, w którym znajdowały się zbiorniki posiadało okno oraz było wyposażone w wentylację grawitacyjną. Uczestniczący w oględzinach naczelnik Wydziału Budownictwa i Gospodarowania Nieruchomościami poinformował, że budynek placówki, magazynowy i kotłowni przewidziane są do remontu i rozbudowy. Na dowód tego przedstawił kontrolującemu Protokół nr 128/2015 z posiedzenia Zespołu Oceny Projektów Inwestycyjnych Biura Techniki i Zaopatrzenia Komendy Głównej Straży Granicznej, z którego wynikało, że przedłożony przez NwOSG program inwestycji dla zadania p.n. „Przebudowa budynków na potrzeby PSG w m. Lesznówola” został pozytywnie zaopiniowany w dniu 29.05.2015 r.³⁰.

Obszerny zakres prac zrealizowano również w Ośrodku Konferencyjno-Szkoleniowym w Otwocku, gdzie – poza odnowieniem ciągów komunikacyjnych i pomieszczeń w części mieszkalnej oraz kompleksową wymianą wyposażenia i sprzętu – wykonano okablowanie i montaż czujek optycznych dymu i czujek ze wskaźnikiem zadziałania, zamontowano ręczny przycisk oddymiania na poziomach klatki schodowej, zainstalowano centralę sygnalizacji oddymiania wraz z modułem sterującym, klapę oddymiającą na klatce schodowej, w strefach pożarowych zamontowano drzwi przeciwpożarowe o klasie odporności ogniowej EI30, wykonano obudowę dróg ewakuacyjnych o klasie odporności ogniowej EI15 oraz zainstalowano przeciwpożarowy wyłącznik prądu na zewnątrz budynku. Wszystkie remontowane/modernizowane obiekty wyposażono w podręczny sprzęt gaśniczy i oznakowano znakami ewakuacyjnymi.

Ustalenia w zakresie remontowanych obiektów kontrolujący potwierdzili przeprowadzając ich oględziny, które udokumentowali protokołami z oględzin³¹. Uczestniczący w oględzinach naczelnik Wydziału Budownictwa i Gospodarowania Nieruchomościami poinformował kontrolujących, że planowane są prace mające na celu zmianę źródła zasilania kotłowni w Otwocku. Na dowód powyższego przedstawiono kontrolującemu projekt budowlany i decyzję Starosty Otwockiego o pozwoleniu na budowę instalacji gazowej dla potrzeb ośrodka w Otwocku przy ul. Żurawiej 15³².

Poza zadaniami wykonanymi, w jednostce kontrolowanej podjęto kroki w kierunku realizacji dalszych zadań, które pozostały do wykonania w celu dostosowania obiektów do wymogów ochrony przeciwpożarowej. Na podstawie opracowanych ekspertyz technicznych dla budynków nr 2 i 3 w kompleksie Komendy NwOSG oraz wydanych przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej postanowień określone zostały warunki konieczne do spełnienia w celu

---

³⁰ Dowód kontroli nr 27.

³¹ Dowód kontroli nr 14, 17 i 18.

³² Dowód kontroli nr 28.

dostosowania tych budynków do wymogów bezpieczeństwa pożarowego³³. Na podstawie ekspertyzy dla budynku nr 2 wykonano prace remontowe, opisane we wcześniejszej części niniejszego dokumentu. Natomiast, w celu spełnienia warunków określonych w ekspertyzie dla budynku nr 3, opracowano w marcu 2016 r. Założenia funkcjonalno-użytkowe dla zadania pn. *Dostosowanie do wymogów ppoż. budynku nr 3 (Internat) przy ul. 17 Stycznia 23 w m. Warszawa*³⁴. Zakres opracowania obejmował wykonanie wielobranżowej dokumentacji związanej z planowanym zamówieniem na roboty budowlane, dla których nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę. Następnie, w dniu 27 kwietnia 2016 r., NwOSG zawarł umowę na wykonanie dokumentacji określonej w założeniach funkcjonalno-użytkowych z terminem wykonania w ciągu 90 dni od podpisania umowy³⁵.

Przy realizacji opisanych zadań i planowaniu kolejnych w ramach procesu dostosowywania obiektów do wymogów ochrony przeciwpożarowej w jednostce kontrolowanej uwzględniano postanowienia określone w przepisach rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. *w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów*³⁶, jak też rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*³⁷. **Realizowany w NwOSG proces zadań uwzględniający dostosowanie obiektów do wymogów ochrony przeciwpożarowej należy uznać za działania legalne i celowe, stanowiące przejaw należytej staranności w dbaniu zarówno o bezpieczeństwo ludzi jak i stan użytkowanych obiektów.**

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie.

3. Magazynowanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w postaci cieczy palnych, w kontekście kryterium legalności.

W NwOSG magazynowano ciecze palne w postaci paliw płynnych w stacji paliw zlokalizowanej na terenie komendy oddziału. W dniu 1.06.2016 r. kontrolujący przeprowadzili oględziny stacji paliw. W wyniku oględzin ustalono, że w stacji paliw zapewniono sprawność urządzeń zabezpieczających przed emisją par produktów naftowych do powietrza w procesie zasilania zbiorników magazynowych, zachowano minimalne wymiary stref zagrożenia wybuchem dla urządzeń technologicznych stacji paliw płynnych określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przemysłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie*³⁸. Stwierdzono,

³³ Dowód kontroli nr 19 i 20.

³⁴ Dowód kontroli nr 25.

³⁵ Dowód kontroli nr 26.

³⁶ Dz. U. Nr 109, poz. 719.

³⁷ T. j. Dz. U. z 2015, poz. 1422.

³⁸ Dz. U. Nr 243 poz. 2063 z późn. zm., zwane dalej rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r.

że strefa zagrożeń była oznakowana znakami informacyjno-ostrzegawczymi, informującymi o możliwości wystąpienia zagrożenia wybuchem, **jednak brakowało oznaczeń stref zagrożenia wybuchem (strefa 2) na zbiornikach podziemnych.** Stanowiło to uchybienie przepisowi § 121 wyżej cytowanego rozporządzenia. Stacja paliw była wyposażona w podręczny sprzęt gaśniczy w ilościach odpowiadających wymogom w tym zakresie. Gaśnice posiadały aktualne terminy legalizacji. **Stwierdzono uchybienia polegające na tym, że niektóre znaki informacyjne były wyblakłe i wymagały wymiany.** Stan faktyczny opisano w protokole oględzin, stanowiącym dowód kontroli³⁹.

Oględzinom poddano pomieszczenia kotłowni na olej opałowy w obiekcie Placówki SG w Lesznawoli. Stwierdzono, że olej opałowy przechowywany był w zbiornikach objętych dozorem technicznym. Pomieszczenia, w których przechowywany był olej opałowy były wyposażone w okno i posiadały wentylację grawitacyjną, co stanowiło o zgodności tych rozwiązań z przepisem § 137 ust. 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁴⁰.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

4. Opracowanie i aktualizacja instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w kontekście kryterium legalności i rzetelności.

Zgodnie z zapisami § 6 ust. 1 z uwzględnieniem § 6 ust. 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. *w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów*⁴¹ należy opracować instrukcje bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich. Obowiązek opracowania instrukcji nie dotyczy obiektów, w których nie występuje strefa zagrożenia wybuchem i kubatura brutto budynku lub jego części stanowiącej odrębną strefę pożarową nie przekracza 1000 m³ bądź powierzchnia strefy pożarowej obiektu innego niż budynek nie przekracza 1000 m². Na podstawie przedstawionych do kontroli dokumentów ustalono, że w NwOSG sporządzono instrukcje bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów położonych w kompleksie Komendy NwOSG o numerach 1, 2, 3, 4, 6, 7, 16 (Centralny Węzeł Teleinformatyczny), 17 oraz dla Ośrodka Konferencyjno-Szkoleniowego w Świdrze i obiektów Placówki SG w Lesznawoli. Nie było opracowanych instrukcji dla budynków: nr 5 (hala sportowa), nr 8 (garażowy) i nr 10 (stacja paliw). Brakujące instrukcje specjalista ds. ppoż. opracował w toku kontroli i przedstawił kontrolującym

³⁹ Dowód kontroli nr 12 - protokół oględzin.

⁴⁰ Dz. U. Nr 75, poz. 690.

⁴¹ Metryka aktu została przedstawiona w przypisie nr 34.

w dniach 2.06.2016 r. i 6.06.2016 r. **Brak instrukcji dla budynków nr 5, 8 i 10 stanowił nieprawidłowość, za którą odpowiedzialność ponosi specjalista ds. ppoż.** Specjalista ds. ppoż. wyjaśnił, że przyczyną nieopracowania wymienionych instrukcji była niewłaściwa interpretacja przepisów w tym zakresie⁴². Instrukcje były zatwierdzone przez kierownika jednostki kontrolowanej za wyjątkiem instrukcji dla budynku nr 1 (sporządzona w marcu 2009) i instrukcji opracowanych w toku kontroli. **Niezatwierdzenie instrukcji stanowiło uchybienie przepisowi § 6 ust. 1 wyżej cyt. rozporządzenia, zgodnie z którym właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów zapewniają i wdrażają instrukcje bezpieczeństwa pożarowego. Ponadto, w większości instrukcje nie były zarejestrowane w urządzeniach ewidencyjnych, co uchybiało przepisom Decyzji nr 59 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej w Straży Granicznej⁴³.**

Wszystkie przedstawione do kontroli instrukcje, co do zasady były sporządzone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów⁴⁴, ponieważ zawierały podstawowe elementy wymienione w § 6 ust. 1 tego rozporządzenia. Jednak kontrolujący, analizując treść instrukcji, stwierdzili w nich zapisy nieznające podstawy w obowiązujących przepisach prawa. W treści niektórych instrukcji w sposób enumeratywny wyszczególniono obowiązki osób sprawujących funkcje kierownicze w budynkach. Adresowanie tych obowiązków do wszystkich osób pełniących funkcje kierownicze w budynku było nieuprawnione. Na szczególną uwagę w tym kontekście zasługują zapisy, zgodnie z którymi na osobach pełniących funkcje kierownicze w budynku ciąży obowiązek:

- znajomości zagrożeń pożarowych i wybuchowych;
- znajomości stanu wszystkich urządzeń, których użytkowanie wiąże się z zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem oraz dbania o ich właściwy stan techniczny;
- przeprowadzania szkoleń instruktazowych wstępnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej na bezpośrednio im podległych stanowiskach pracy;
- znajomości własności fizycznych i chemicznych stosowanych materiałów.

Stwierdzić należy, że obowiązki te winny raczej być przypisane osobie wykonującej zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej, przy czym obowiązków tej osoby już w instrukcjach nie wymieniono.

Stwierdzono również zapisy zbędne – z perspektywy celu, jakemu ma służyć instrukcja. Dotyczyły one obowiązków naczelnika Wydziału Budownictwa i Gospodarowania Nieruchomościami, obszernie wymienionych w instrukcjach.

⁴² Dowód kontroli nr 33.

⁴³ Dz. Urz. KGSG z 2010 r. nr 3, poz. 15.

⁴⁴ Metryka aktu została przedstawiona w przypisie nr 34.

Stwierdzić należy, że obowiązki te winny raczej być przypisane osobie wykonującej zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej, przy czym obowiązków tej osoby już w instrukcjach nie wymieniono.

Stwierdzono również zapisy zbędne – z perspektywy celu, jakiemu ma służyć instrukcja. Dotyczyły one obowiązków naczelnika Wydziału Budownictwa i Gospodarowania Nieruchomościami, obszernie wymienionych w instrukcjach. Obowiązki te zawarte są w zakresie obowiązków tego naczelnika i przytaczanie ich w instrukcji jest zbędne, zarówno z punktu widzenia celu, jakiemu to opracowanie ma służyć, jak i w świetle zapisów § 6 ust. 1 wyżej cytowanego rozporządzenia. Doprecyzowania wymagają też zapisy dotyczące sprawowania nadzoru nad ochroną przeciwpożarową: w jednym punkcie nadzór ten przypisano naczelnikowi Wydziału Budownictwa i Gospodarowania Nieruchomościami, a w kolejnym – specjalście ds. ochrony przeciwpożarowej.

Kontrolujący ustalili, że poddane kontroli instrukcje były zaktualizowane zgodnie z § 6 ust. 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów⁴⁵ poza instrukcją dla Ośrodka Konferencyjno-Szkoleniowego w Świdrze, która znajdowała się w trakcie aktualizacji po przeprowadzonym remoncie tego obiektu. Było to działanie właściwe w świetle przepisu § 6 ust. 7 rozporządzenia. Zgodnie z tym przepisem instrukcję należy aktualizować co najmniej raz na 2 lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

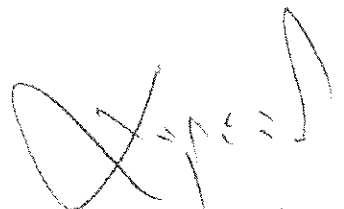
IV. ZALECENIA

1. Szkolenie wstępne, obejmujące zapoznanie z obowiązującymi w jednostce organizacyjnej przepisami przeciwpożarowymi, prowadzić dla wszystkich nowo zatrudnionych funkcjonariuszy i pracowników, w tym także stażystów i praktykantów oraz osób przeniesionych z innych jednostek organizacyjnych.
2. Na bieżąco prowadzić *Rejestr wydanych zaświadczeń ukończenia szkolenia wstępnego z zakresu bezpieczeństwa pożarowego*.
3. Uzupelnąć oznaczenia stref zagrożenia wybuchem dla zbiorników podziemnych stacji paliw.
4. Wymienić zużyte (wyblakłe) znaki informacyjno-ostrzegawcze w obiekcie stacji paliw.
5. Rejestrować wytworzone dokumenty w urządzeniach ewidencyjnych, zgodnie z przepisami Decyzji nr 59 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia

⁴⁵ Metryka aktu została przedstawiona w przypisie nr 34.

25 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej w Straży Granicznej.

6. Uwzględnić uwagi sformułowane do treści instrukcji bezpieczeństwa pożarowego najpóźniej przy najbliższej aktualizacji tych instrukcji.

- V. Kierownik jednostki kontrolowanej jest zobowiązany w terminie do 5.08.2016 r. pisemnie poinformować zarządzającego kontrolę (za pośrednictwem dyrektora Biura Kontroli KGSG) o sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

- VI. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika jednostki kontrolowanej.

ppłk SG Marek ŁAPIŃSKI

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 – Komendant Nadwiślańskiego OSG – ZPO⁴⁸,
nazwa stanowiska kierownika jednostki kontrolowanej

Egz. nr 2 – ad acta.

Wyk./Sporz. zespół kontrolny

Dnia 8 07 2016 r

⁴⁸SProt od: zwrotne potwierdzenie odbioru